פועלי כל הארצות התאחדו!

זו הדרך

ZO HADEREKH زو هديرخ

גיליון 13, 27 במארס 2019

מעזה ועד הגולן

מפלגות הממסד מדברות בקול אחד: קוראות להחריב את הרצועה ומריעות לטראמפ המכיר בריבונות ישראל של שטח כבוש

השבוע (25.3) הרסה רקטה את ביתה של משפחת וולף במושב משמרת. בעקבות פעולה נפשעת זו נפצעו שבעה מבני המשפחה.

בדיוק באותו יום הכריז נשיא ארה״ב, דונלד טראמפ, על הכרה אמריקאית בריבונות הישראלית על רמת הגולן שנכבשה ב-1967. צעד זה של הממשל האמריקאי תיאר ראש רשימת חד״ש-תע״ל, ח״כ איימן עודה כך: ״אדם שאין לו זכות – נתן מתנה למי שלא מגיע לו״ (ר׳ ע׳ 8).

כצפוי, ירי הרקטה המיוחס לחמאס, גרר את התגובות השגרתיות: מקריאות ל״חיסולים ממוקדים״ נוסח ליברמן (לאיש חיבה מיוחדת לעונש מוות – בייחוד אם זה נגזר ללא משפט) ועד לקריאות ״להחריב את עזה״, נוסח השר החינוך (!) נפתלי בנט, שהתפאר לא מעט פעמים ש״הרג הרבה ערבים״.

אך מדאיגה במיוחד העובדה שכל מפלגות הממסד, הן בקואליציה הימנית והן באופוזיציה, דיברו בקול אחד. בראש ״האופוזיציה״ המתיישרת לימין עומדת החונטה הצבאית העונה לשם כחול-לבן.

הן כולן מצדדות בהמשך הכיבוש בשטחים (הפלסטיניים והסוריים) ובמצור על עזה; כולן תומכות במדיניות החוץ התוקפנית של נשיא ארה״ב, וכולן דורשות ״יד קשה״ (ומה בדיוק היה עד עכשיו?) נגד רצועת עזה (עוד בנושא: ר׳ מאמר בעמ׳ 4 בגיליון זה). חלקן אף מאגפות את נתניהו אפילו מימין.

קול אחד בלט מול כל מלל הסרק של הימין וה״מרכז״. היה זה קולה של חד״ש. בגילוי דעת של חד״ש נכתב, שעות לאחר פגיעת הטיל: ״מתקפה רצחנית על עזה הנצורה לא תפתור כלום, אלא רק תחמיר את המשבר ההומניטרי ברצועה, ותוביל לעוד ירי על אזרחים. כל פגיעה באזרחים חפים מפשע היא פסולה מייסודה - במשמרת ובעזה. אין פתרון צבאי לסכסוך, אלא רק פתרון מדיני״.

דברים בשם אומרם

או ביבי... או טראמפ

"נשיא ארצות הברית דונלד טראמפ אמר היום כי אם היה מתמודד בבחירות לראשות הממשלה בישראל, הוא היה זוכה ב-98% מהקולות. את הדברים אמר טראמפ בנאום בכנס סגור של תורמים למפלגה הרפובליקנית בערב שישי האחרון, ממנו הדליפו כמה גורמים".

(סוכנות רויטרס, 11.3)

לפחות הוא עקבי... נגד העובדים

"יו"ר ההסתדרות אבי ניסנקורן, שהצטרף למפלגת כחול לבן והתברג במקום החמישי, תקף הערב את ועד עובדי הרכבת על רקע השביתות שבהן נקטו בימים האחרונים. 'אסור להשבית את הרכבת. המעשה שעשה הוועד לא ייעשה. ההשבתה לא טובה. שנים לא נתתי להם להשבית את הרכבת".

(רשת ב', 12.3)

תהיו כחלונים

"השר לשעבר אלי ישי ויו"ר מפלגת יחד השיק את קמפיין הבחירות שלו ובראשו לא ענייני דת ומדינה, אלא פתרון למצוקת הדיור בישראל. אלי ישי, שלפחות בסקרים מפלגתו לא עוברת את אחוז החסימה, מחפש להביא קהלים חדשים ולכן בחר בסוגיית הדיור האקוטית לחלקים גדולים מהמצביעים".

("גלובס", 14.3)

רק הוא צוחק כל הדרך את הבנק

"לא כולם מרוצים מהאקזיט המרשים של מלאנוקס שנמכרה השבוע לחברת אנבידיה תמורת 6.9 מיליארד דולר. ל'גלובס' הגיעו עדויות על כעס ותסכול בקרב עובדי החברה. אחד מהם אף אמר: 'המנכ"ל איל וולדמן דפק את כולנו. לא קיבלנו כלום'. וולדמן עצמו הוא אחד הנהנים הגדולים מהעסקה והוא צפוי לגזור קופון של כ-230 מיליון דולר".

("גלובס", 13.3)

איפה בדיוק הוא היה ב-4 השנים האחרונות?

"הטיפול במערכת הבריאות הולך להיות בראש סדר העדיפויות בשנים הקרובות. השקל הראשון בתקציב הבא יצטרך ללכת למערכת הבריאות".

(שר האוצר משה כחלון, "וואלה", 14.3)

איך אמר רפול? מולדת יש רק אחת

"אם לאזרחים הערבים בישראל יש 22 מדינות, לאזרחים היהודים יש כמעט 200. אם ראש הממשלה התכוון שהערבים יכולים לעבור למדינות ערב, ברור שהיהודים מוזמנים לחזור לארצות מוצאם: פלסטינים לסעודיה והיהודים לגרמניה. נתניהו שייך הרבה יותר לארה"ב, מאשר שאיימן עודה שייך לתימן. גם נפתלי בנט ימצא את מקומו בסן פרנסיסקו הרבה יותר בקלות מאשר אחמד טיבי במוגדישו".

(גדעון לוי, "הארץ", 17.3)

מכתבים למערכת

לא היה נדיב ובוודאי לא אהב אדם

לאחרונה נפטר שמואל להיס. למדתי על כך משתי מודעות אבל - משפחתית ושל ארגון בני-ברית, אשר מטבע הדברים מפארות את הנפטר כ"איש רוח וחזון, נדיב ואוהב אדם, הוגה יום ירושלים כיום של אחדות וקירוב לבבות".

אבל בשבילי, להיס הוא שם מתועב, שם ששונן תמיד בכאב וזעם מפיו של דב ירמיה, חברו הטוב של אבי ומי שהיה מפקדו של להיס. ירמיה המנוח זעם לא רק בשל אחריותו של להיס לטבח חולא, אלא גם בשל העונש המגוחך שקיבל, ואחר כך בשל מינויו לראש הסוכנות היהודית.

אזכיר רק שבכתב האישום שהוגש נגד להיס יוחסו לו שתי עבירות רצח: האחת על שביום 31 באוקטובר 1948 הוא וחייליו הרגו 18 לבנונים מהכפר חולא; והשנייה - על שביום 1 בנובמבר 1948 הם הרגו 15 אנשים נוספים. מהאישום הראשון זוכה להיס מחמת הספק. הוא הורשע באישום השני ונגזרו עליו 7 שנות מאסר.

אולם ישראל היא ישראל. אין הפתעות. לכן הותיר בית המשפט הצבאי לערעורים את ההרשעה על כנה, אך קיצר את עונש המאסר לשנה אחת בלבד. הנה תזכורת לכיעור שאפיין את המדינה כבר עם קומה. מה הפלא שתוויה כעורים כל כך גם היום?

ענת מטר, רמת השרון

חייל כקבלן משנה של המתנחלים

לפני כחודש, ב-25 בפברואר, באזור אום זיתונה, מזרחית לכביש 317 (שבדרום הר חברון בשטחים הפלסטיניים הכבושים), עצר מתנחל מחוות מעון רכב צבאי שעבר בכביש, וביקש מהחיילים לגרש רועה פלסטיני, בטענה שהשטח שלו, למרות שהאדמה שייכת לפלסטינים.

החיילים לא בדקו למי שייכת האדמה, עצרו את הרועה וגירשוהו. העדר שוחרר כעבור יומיים תמורת עירבון של 3,000 שקל.

עמוס גבירץ, קיבוץ שפיים

בן-גביר ובן-ארי: שבעים פנים לתורה

המועמדים לכנסת ישראל, מיכאל בן-ארי ואיתמר בן-גביר מ"עוצמה יהודית" ("כהנא חי" לשעבר) ועופר כסיף (חד"ש), עמדו לבדיקה בפני ועדת הבחירות המרכזית.

הראשונים אושרו ברוב של קול אחד והאחרון נפסל. בית המשפט העליון בהמשך הפך את ההחלטה בנוגע לכסיף ולבן-ארי.

הראשונים הם גזענים, לאומנים ופנאטיים ואילו כסיף דורש וחותר לשוויון ולצדק לכל, יהודים וערבים. חברי הוועדה שלא עמדו על כך – מעידים על עצמם ועל דעותיהם הפוליטיות.

דן יהב, ת"א-יפו

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

פורסם מצע חד״ש-תע״ל

רשימת חד״ש-תע״ל פרסמה בשבוע שעבר את המצע המשותף לבחירות לכנסת ה-21. המצע פורסם באמצעי התקשורת, בעברית ובערבית, וזכה בהתייחסות רבה. להלן עיקריו:

סיום הכיבוש וכינון שלום צודק

רשימת חד״ש-תע״ל תיאבק למען שלום צודק באזור המתבסס על החלטות האו״ם: סיום הכיבוש של כל השטחים שנכבשו בשנת 1967, לרבות פירוק כל ההתנחלויות וחומת ההפרדה הגזענית; הסרת המצור מרצועת עזה; שחרור האסירים הפוליטיים הפלסטינים; הקמת מדינה פלסטינית עצמאית ריבונית בגבולות ה-4 ביוני 1967 שבירתה ירושלים המזרחית; הכרה רשמית באחריות הישראלית לנכבה הפלסטינית והעוול שנגרם לעם הערבי הפלסטיני בשנת 1948; ופתרון צודק לסוגית הפליטים הפלסטינים, שמבטיח את זכות השיבה לפי החלטת האו״ם 194.

חד״ש תע״ל מתנגדת ל״עסקת המאה״ של ממשל טרמפ וממשלת ההתנחלויות והסיפוח, שנועדה לחסל את השאלה הפלסטינית ולמחוק את זכויותיו הלאומיות של העם הפלסטיני מסדר היום, תוך חרחור מלחמות בשירות האינטרסים של ארצות הברית באזור ובעולם.

אנו ניאבק לפירוז המזרח התיכון, לרבות ישראל, מנשק גרעיני וכל נשק להשמדה המונית, כחלק מהמאבק למען עולם נקי מנשק גרעיני.

ביטול חוק הלאום וכינון חוקה דמוקרטית

חד״ש-תע״ל תיאבק לביטולו של ״חוק הלאום״ בכל האמצעים הלגיטימיים העומדים לרשותה – פרלמנטרים ועממיים, הן בזירה המקומית והן בזירה הבינלאומית.

חוק גזעני זה מעגן בחוק יסוד את מצב האפליה הלאומית ואי-השוויון נגד המיעוט הערבי-פלסטיני בישראל, הופך את האזרחים הערבים לאזרחים סוג ב׳ הלכה למעשה ומכונן אפרטהייד רשמי וגלוי בישראל.

התשובה ל״חוק הלאום״ היא שותפות רחבה של הציבור הערבי וכל הכוחות הדמוקרטיים בחברה הישראלית למען ביטול החוק, לא ״לתקן״ או ״לרכך״ אותו.

חד״ש-תע״ל תתנגד לכל ניסיון לקדם חוקה שאיננה דמוקרטית. חד״ש-תע״ל תתמוך בחוקה שתגן על זכויות האדם והאזרח היסודיות, על הזכויות החברתיות, על אופייה החילוני של המדינה ועל שוויון אזרחיה לרבות שוויון לאומי ואזרחי לציבור הערבי-פלסטיני בישראל; שתפעל לביעור הגזענות וכל ביטויי האפליה והאלימות; שתכלול חקיקה ואכיפה של חוקים האוסרים אפליה, הסתה לטרנספר, הסתה גזענית, והסתה על רקע עדתי, אתני, מגדרי; ושתכלול הבטחת שוויון הזדמנויות בעבודה ובכל תחומי החיים – ללא אפליה בשל מין, לאום, שפה, דת, עדה, גיל, מצב משפחתי, מוגבלות פיזית או נפשית או בשל כל סיבה אחרת.

נגד הניצול ולמען העובדים

חד״ש-תע״ל נאבקת למען זכויות עובדים, למען צדק חברתי וסביבתי, ולמען האינטרסים של המעמדות המוחלשים מול המדיניות הניאו-ליברלית שהופכת את העניים עניים יותר, ואת העשירים עשירים יותר. ניאבק למען הבטיחות של העובדים במקומות העבודה ולזכותם של העובדים לעבוד וגם לחיות תוך אכיפה מוגברת של חוקי הבטיחות בעבודה. ניאבק נגד העוני והאבטלה, לביטול ההפרטות, למען העלאת שכר המינימום ל-60% לפחות מהשכר הממוצע במשק, ולהבטחת זכויות היסוד לבריאות, חינוך, רווחה ודיור לכל האזרחים.

חד״ש-תע״ל מחויבת להבטחת חינוך חינם, הלכה למעשה, בכל המסגרות החינוכיות-לימודיות, ממעונות היום ועד לאוניברסיטה, ולהגנה על מערכת הבריאות הציבורית כמערכת שוויונית ונגישה. צמצום התקציב הצבאי, הכולל את תקציבי ההתנחלויות ומשטר הכיבוש, הוא תנאי חיוני להגדלת תקציבי הבריאות, החינוך, הרווחה, הדיור, התרבות והגנת הסביבה.

שוויון לנשים בכל התחומים

חד״ש-תע״ל נאבקת למען שוויון זכויות לנשים בכל תחומי החיים, ונגד כל צורות הדיכוי, הניצול, האפליה והאלימות כלפי נשים במשפחה, בעבודה ובחברה, לרבות רצח נשים. ניאבק ליישום זכויות הנשים לחינוך, לעבודה, לשכר שווה ולהשתתפות פעילה בחיים הפוליטיים, החברתיים והתרבותיים.

נגד פשיזם ולמען הדמוקרטיה

חד״ש-תע״ל קוראת למגר את כל גילויי הגזענות והפשיזם, ולמען הזכויות הדמוקרטיות של כל האזרחים ומתריעה מפני צמצום מעט המרחב הדמוקרטי שעוד נותר במדינת ישראל; לבטל את תקנות ההגנה (שעת חירום), ״חוק המאבק בטרור״ וכל חקיקה הפוגעת בזכויות ומגבילה את החירויות; למאבק בלתי-מתפשר נגד תהליכי הכהניזציה והפשיזציה של השלטון בישראל, אותם מוביל ראש הממשלה נתניהו, ולמען כינון חוקה דמוקרטית המעגנת את ערכי השוויון, הצדק וזכויות האדם, את זכויות היסוד החברתיות ואת החירויות הדמוקרטיות.

מול המתקפה על חופש הביטוי, מול מדיניות של ״נאמנות בתרבות״, שלילת תקציבים, השתקה וסתימת פיות, ניאבק לתמיכה והעצמה של התרבות ושל האמנות ללא אפליה או הדרה.

כן, זה באמת טיבי או ביבי

דבריהם של גנץ וגרמן מעידים על גזענות ועל הידמות גוברת לנתניהו

אנחנו? גזענים? מה פתאום! אלה הח"כים הערבים שלא דואגים לציבור שלהם. למעשה, בהחרימנו את איימן עודה, את אחמד טיבי ואת בל"ד – אנחנו גומלים לאזרחים הערבים טובה גדולה. כשהם יתפכחו ויבינו שביתם במפלגות הציוניות – רק יוטב להם.

חד"ש
חזית דמוקרטית לשלום ולשוויון
תע"ל
בראשות אחמד טיבי

כך אפשר לתאר, בקווים כלליים, את הקונצנזוס השורר בקרב מפלגות הממסד הציוניות בסוגיה שהפכה מהותית ביותר במערכת הבחירות הנוכחית – הלגיטימיות של המיעוט הערבי-פלסטיני בישראל כשחקן בזירה הפוליטית.

נגררים אחרי נתניהו

בתשובה ל"האשמות" של נתניהו ("לפיד וגנץ יקימו ממשלת שמאל בתמיכת המפלגות הערביות"), הצהיר (19.3) בני גנץ בריאיון לרשת 13: "אני לא מתכוון לקרוא לאף אחד שהוא נגד מדינת ישראל. ערביי ישראל הם אזרחים שווים. צריך לדאוג שיפתחו את התשתיות שלהם, ולא ללכת אחרי המובילים שלהם שפועלים נגד מדינת ישראל. הם לא משרתים את האינטרסים שלהם, ולכן הם לא רלוונטיים".

חברתו לרשימה והשרה לשעבר יעל גרמן נשמעה (23.3, שבתרבות בקיבוץ גינוסר) דומה למדי: "לא נשב עם איימן עודה ואחמד טיבי".

עד כמה שונים דברים אלה מדבריו של ראש הממשלה בנימין נתניהו, שטען לאחרונה כי לאזרחים הערבים "יש 22 מדינות לאום"? בישראל 2019, ההוצאה ממעגל האזרחות והדה-לגיטימציה של הציבור הערבי הן מנת חלקם של הימין הכהניסטי ושל המרכז-שמאל כאחד.

גרמן, ראשת עיריית הרצליה מטעם מרצ עד לא מזמן והסמן השמאלי של כחול לבן, נשמעת כמו חיקוי חיוור וזול של הימין הקיצוני, שעבורו האזרחים הערבים הם אורחים בלבד ולא בני המקום ואינם שותפים שווים בכל הנוגע להרכבת ולהפלת ממשלות.

שרת הבריאות לשעבר אינה מצדדת בטרנספר או בשלילת אזרחות, אך היא בהחלט חושבת שהמשחק הפוליטי צריך להתנהל בגבולות הצרים שבין פייגלין לבין מפלגתה האם.

התמיכה המבישה של מפלגתה הנוכחית בפסילת ד"ר עופר כסיף (מועמד חד"ש-תע"ל) ובל"ד (והאיזון הבלתי-מקודש עם הכהניסטים) היא עדות אחת מני רבות לכך.

השאלה היא גם מעשית

אך מעבר להיגררות אחרי נתניהו, באמירותיהם האחרונות של גנץ ושל גרמן ישנה גם התאבדות פוליטית של ממש.

לפי מפת ה"גושים", התמונה צריכה להיות ברורה למדי לקברניטי (או רמטכ"לי) מחנה המרכז-שמאל: אין ולא יהיה מהפך שלטוני ללא גוש חוסם יהודי-ערבי; כלומר, לא תהא קואליציה חלופית לנתניהו ללא שותפות עם הציבור הערבי ונציגיו בתמיכת האחרונים "מבחוץ".

הרדיפה אחרי קולות "הימין המתון" עולה לגנץ ולפיד בתמיכת הציבור הערבי, שבלי משקלו הפוליטי לא יוכלו להתרחש שום חילופי שלטון.

לפיד טען אמנם כי "הטלפון הראשון יהיה לליכוד", אבל פניו של נתניהו לקואליציה גם עם הכהניסטים שתחוקק "חוק צרפתי" מורחב שישמור עליו מפני מאסר ותקדם סיפוח. הוא מנסה לבסס רוב מוצק של חברי כנסת עתידיים שיטענו כי אין מניעה שימשיך לכהן תחת כתב אישום (גם לאחר שימוע), ולייצר קונצנזוס בימין סביב תכנית סיפוח משיחית ומסוכנת.

בהנחה שכחול לבן ומפלגת העבודה, למרות היגררותן אחרי הימין, לא יוכלו להשתלב בממשלה שאלה קווי הייסוד שלה, ההצטרפות להסתה נגד עודה וטיבי, כמו גם התמיכה השערורייתית של נציגי יש עתיד בפסילת כסיף ובל"ד, הן בראש ובראשונה פעולה של לפיד-גנץ נגד האינטרס של עצמם במסע לכס השלטון.

זה הזמן להחליט: גזענים או לא גזענים

ראוי לשאול עד כמה נתניהו, גנץ וגבאי ("אני לא רואה משהו שמחבר אותנו אל הרשימה המשותפת") באמת שונים זה מזה מבחינת היחס של המדינה לאזרחים הערבים, כלומר מבחינת הגזענות הממוסדת. האם נציגי המרכז-שמאל מציעים לציבור חלופה אזרחית אמתית, או דבקים אף הם בשלטון ובקבלת החלטות על טהרת הרוב היהודי בלבד?

מיום ליום גוברת הסימנים כי השמות שנזכרים לעיל מסכימים בנושאי הליבה שעל הפרק (למשל ש"מדינת ישראל היא מדינת הלאום של העם היהודי ושלו בלבד", או כי רוב יהודי קודם לרוב אזרחי), בעוד שהם חלוקים בסוגיות משניות ("תיקון" חוק הלאום או לא, לדוגמא, או היתכנות כהונת ראש ממשלה תחת כתבי אישום). לעתים קרובות מחלוקות אלה הן סמנטיות בלבד.

ואם כבר בסמנטיקה עסקינן, חשוב לחדד את המשוואה: אי אפשר לטעון לדה-לגיטימציה של נציגי הציבור הערבים אך להתהדר בכסות לא-גזענית; אי אפשר לפסול את נציגי הציבור הערבים ובה בעת לפלל להנהגה ערבית אחרת, "נחמדה" יותר. אם גנץ מבקש להחרים את עודה וטיבי – אל לו לטעון כי אינו גזען או כי הוא מייצג חלופה לממשלת הליכוד והמתנחלים ויחסה המפלה והגזעני לציבור הערבי.

ובמובן זה, נתניהו בהחלט צודק. בבחירות הללו הבחירה היא באמת בין שיתוף פעולה נוסח עודה וטיבי לבין ביבי.

אירועי השבוע האחרון חידדו זאת אף יותר: גנץ ושותפיו צריכים להחליט אם הם בוחרים בשותפות עם עודה וטיבי או בשותפות עם בנט, בן-גביר וביבי.

יוסף לאור

צאו להצביע

מאת **אבישי ארליך**

בעוד שבועיים יתקיימו בחירות, ובהחלט משנה מי ינצח. נתניהו מסתבך וסותר את גרסאותיו שלו בפרשת הצוללות. עכשיו אנחנו מכירים לא רק את שרה, יאיר והחברים, אלא גם את הדוד מאמריקה ובני הדודים שרן ומיליקובסקי.

צפינו השבוע גם בסרט ״ניחוח אישה״, בו התבשמה הגיבורה, שרת המשפטים, בפשיזם. במקביל, טראמפ נחלץ לעזרת ידידו נתניהו והכיר באופן פושע ובלתי-אחראי בסיפוח הגולן לישראל.

1. המבנה הלא-נורמלי בעליל של ישראל הומחש השבוע שוב, כאשר מנהיגי המפלגות הציוניות עלו לרגל לוועידת איפא״ק כדי לחזק את הלגיטימציה שלהם בתוך ישראל בתמיכה של אזרחים (יהודים) של מדינה אחרת. מהלך כזה הוא הצד השני, וצריך להסביר אותו לשמאל הציוני, של הניסיון לפסול רשימות של אזרחים ישראלים מלהשתתף בבחירות.

כאשר רג׳פ טאיפ ארדואן, ראש ממשלת טורקיה, רצה לנאום בפני אזרחיו הנמצאים בגרמניה לקראת הבחירות בארצו, סירבה מרקל לאפשר לו להופיע. בארה״ב חוקרים כעת שירותי הביטחון אם הפדרציה הרוסית התערבה למען טראמפ בבחירות. אם זה לא כשורה שרוסיה תתערב בבחירות בארה״ב, למה זה בסדר שארה״ב מתערבת בבחירות בישראל?

בגרורה הזאת של אמריקה, ההתערבות הגלויה והמזיקה של טראמפ אינה מזיזה לאיש. טראמפ אף זוכה לשבחים שמעריפה עליו מפלגת הגנרלים הנפגעת, לכאורה, מהתערבותו.

2. את ההכרה האמריקאית בסיפוח הגולן אפשר לראות כמשלוח מנות לפורים. הגולן הוא חלק מסוריה, וישראל כבשה אותו במלחמת 1967. כך היה וכך רואה זאת העולם. כל הסדר בגולן צריך להיות בהסכמה עם סוריה ולא באופן חד-צדדי.

הכרת טראמפ בריבונות ישראלית על רמת הגולן מצטרפת לשורת החלטות קודמות שלו הסותרות את החוק הבינלאומי והשוחקות את סמכות המוסדות הבינלאומיים שארה״ב הייתה שותפה ראשית בהקמתם במאה ה-20.

הכרה בכיבוש ובסיפוח, באופן חד-צדדי וללא הסכם, מטפחת את המשך הסכסוך הישראלי-סורי. היא גם סותרת את דרישות ארה״ב מרוסיה לגבי קרים ואוקראינה ויכולה, למשל, להיות תקדים לסיפוח צפון קפריסין הכבושה לטורקיה. הצהרת טראמפ, תעודד בראש ובראשונה דרישות דומות לגבי סיפוח בגדה המערבית הכבושה.

טראמפ, הסנטה קלאוס של ביבי, נותן מתנות שאינן ברשותו. אך בעוד טראמפ רחוק, הגולן קרוב ויישאר כאן. טראמפ וביבי לא יאריכו ימים אבל אנחנו ובנינו נאכל את שהם בישלו.

אפשר וצריך להגיע להסכם שלום עם סוריה. הוא גם יפחית את הצורך של אסד בברית עם איראן.

3. לפרשת הצוללות יש כמה היבטים חשובים. היבט שלא נידון כמעט כלל הוא ההיבט הגרעיני. בדוקטרינת ההרתעה האטומית של ישראל, הצוללות מדגם דולפין הן ״כוח המכה השנייה״. הן אמורות לשאת טילי שיוט גרעיניים ולהשמיד ״ככלות הכל״, את המזרח התיכון.

החלטה להכפיל את מספרן היא הסלמה כלפי איראן, ומגבירה את מרוץ חימוש בינה לבין ישראל. הסלמת מרוץ החימוש במזה״ת יקרה, מסוכנת ומעלה את סכנת ההתלקחות. ההחלטה לשים נתח גדול יותר מתקציב הביטחון בסל הגרעיני משמעותה קיצוץ בתקציבי צורות לחימה אחרות. היא מעלה, לכן, את הסיכון של שימוש נחפז באופציה הגרעינית.

רק מאמר של אבנר כהן (״הארץ״, 21.3) התייחס לסכנה הגלומה בצורת קבלת ההחלטות הבלעדית של ראש הממשלה, המדיר את הצבא ואת משרד הביטחון. נתניהו עלול לגרור את ישראל למלחמה גרעינית, ומערכת האיזונים הקיימת אינה מסוגלת לחסום אותו.

לא במקרה לא מתייחסים שלושת הגנרלים להיבט זה של הפרשה. הם שותפים להשתקה המיליטריסטית בנושא הגרעין. פרשת אשרור מכירת צוללות מתקדמות מגרמניה למצרים, תוך מניעת אינפורמציה מהרמטכ״ל ומשר הביטחון, מראה שוב על מידה בלתי-נסבלת של ריכוזיות בידי איש אחד והפרת אמונים.

4. היבט אחר של פרשת הצוללות הוא נפוטיזם (העדפת קרובים) וניגוד אינטרסים. הפרשה גילתה לנו טפח מקרבתם לצלחת של אנשי משפחת נתניהו-מיליקובסקי-שמרון. קרבה זו מניבה להם זכייה בעסקים ללא מכרז ורווחי עתק.

הם מחויבים לנתניהו ונאמנים לו. נפוטיזם הוא סוג של התייחסות כלפי אנשים לא לפי תפקידם, אלא לפי שייכותם. היבט קשור נוסף הוא הקלות הבלתי-נסבלת של עירוב קשרי דם, עסקים, מתנות ושוחד. נפוטיזם קיים לא רק בחברות מסורתיות, לא רק במשפחת אסד, אלא גם במשפחות טראמפ ונתניהו. ביבי מערבב עסקים והחלטות פוליטיות.

הוא וקרוביו עושים כסף מהחלטות שלו המתקבלות בדעת יחיד.

5. למרות שכל הבחירות הן לכאורה סביב ביבי, חפותו וכשירותו – אנו נמצאים על סף תקופת אופל שלא ידענו כמותה. על הפרק עומדת פשיזציה נוספת של ישראל.

אנחנו לא אוהבים את הגנרלים ולפיד מסיבות רבות. ייתכן מאוד שהגנרלים ישתתפו ב״ממשלת אחדות״ של נתניהו ויורשיו. עם כל התסכול והמרירות כלפי המערכת, אין לנו את הפריבילגיה שלא להשתתף בה. תמיד יכול להיות גרוע יותר.

בין האזרחים הערבים ישנם המתלבטים אם לבחירות הקרובות יש משמעות מבחינתם והאם להצביע. הקורבנות הראשונים של הפשיזציה יהיו הפלסטינים אזרחי ישראל והשמאל העקבי.

חשוב לזכור כי אין ממשלה חלופית ומדיניות חלופית ללא ערבים. עלייה בשיעור ההשתתפות של האזרחים הערבים בהצבעה יכולה למנוע אסון גדול.

עתירה לחשיפת הסיוע לחונטה הארגנטינית

בקרן רוזה לוקסמבורג בתל-אביב נערך (24.3) אירוע במלאות 43 שנה להפיכה הצבאית העקובה מדם בארגנטינה. במפגש מסר עו״ד איתי מק פרטים על התביעה שהגיש יחד עם ג׳סיקה נפומנש (נבו), פדרו גולדפרב, פרנסיסקו טולצ׳ינסקי, אריאל נייזנה, ד״ר אפרים דוידי, נורה גרינברג, ד״ר גרציאלה קורס כרמון, קלאודיו קוגון, מרכוס וינשטין, ונדה קלרה בורזני וינשטין, ד״ר יהודית רוזה דימנט, פרופ׳ לב גרינברג, ד״ר ג׳וליה רסניק, משה רוזן ושלמה סלוצקי. כולם אזרחי ישראל וארגנטינה, שבזמן שלטון החונטה חיו באחת משתי המדינות. בני משפחתם וחבריהם נעצרו, עונו, נרצחו והועלמו.

העתירה הוגשה לביהמ״ש המחוזי בת״א בדרישה לחשוף את מסמכי משרד הביטחון בעניין הקשר של ישראל עם החונטה בארגנטינה ב- 1983-1976. אחד הסיפורים שנשמעו בערב היה לגבי בנם של ונדה ומרכוס וינשטין, מאוריסיו. הוא היה תלמיד כאשר באפריל 1978 חטפוהו קבוצה של חמושים שנכנסו לבית המשפחה. כיוון שבאותו ערב הוא היה במרפאה של אביו במרכז העיר, אביו אולץ להוביל אותם לבית באיומי אקדח. לאחר שמאוריסיו נעצר אביו שוחרר. מעדויות שונות מאנשי צבא זוטרים נודע שמאוריסיו הוחזק במחנה המעצר ״אל וסוביו״.

שומר מהמחנה שביקר אצל המשפחה מסר שאפשר לשלוח לו בגדים ותרופות. לפי אחד העדים, מאוריסיו ״הועבר״ (הוצא להורג) ב-23 בספטמבר 1978. ההורים ניסו לשווא לברר מה עלה בגורלו אצל רשויות שונות בארגנטינה, הקהילה היהודית המקומית, גורמים בין-לאומיים ומדינת ישראל, וציינו שמרכוס היה אזרח ישראלי ששירת בצה״ל כרופא וגם בנו, מאוריסיו, היה אזרח ישראל.

הפגנה של התנועה היהודית לזכויות אדם בארגנטינה בתחילת שנות ה-80 בדרישה לחשוף את גורל הנעדרים (צילום: נואבה סיוו)

סיפורה של משפחת וינשטיין הוא אחד מתוך 30 אלף המקרים של נעדרים שעצרו והעלימו סוכני החונטה הצבאית וכוחות הביטחון שלה. מדובר באנשי צבא ומודיעין שביצעו פשעים נגד האנושות והפרות חמורות ביותר של זכויות אדם, בתוך ארגנטינה ומחוץ לה. בפשעים ובעינויים השתתפו כל זרועות הביטחון והמודיעין הארגנטינאיות. העינויים ההמוניים והרציחות נמשכו לאורך שמונה שנות החונטה.

תחת שלטון החונטה הופעלו כ-340 מתקני מעצר סודיים ומחוץ לחוק, שהיו נסתרים מעיני הציבור הרחב ומרבית משפחות העצורים. מתקנים סודיים אלה פעלו במבנים אזרחיים, במוסדות משטרה, בבסיסים ובבניינים של זרועות הביטחון (חיל האוויר, חיל הים והצבא), שהוכשרו למטרה זו. בין היתר, נהגו כוחות הביטחון של החונטה להשליך עצורים ממטוסים לים. לפי הערכות עדכניות, כ-500 ילדים הועלמו – היו שנחטפו יחד עם הוריהם, ואחרים נולדו במתקני המעצר הסודיים.

אחד ההיבטים הייחודיים של החונטה בארגנטינה, היה הממד האנטישמי של הדיכוי. בכוחות הביטחון של החונטה נמצאו אנטישמים רבים וגם ניאו-נאצים. החונטה אפשרה ביטויים ופרסומים אנטישמיים ומעולם לא גינתה אותם בפומבי במפורש. יהודים ויהודיות רבים שנעצרו ועונו העידו על ״יחס מיוחד״ כלפיהם.

לפי מרבית ההערכות, על אף שהיהודים היו פחות מאחוז מהאוכלוסייה, משקלם היה בין 10 ל-20 אחוזים מסך הקורבנות של החונטה. משרדי החוץ והביטחון של מדינת ישראל המשיכו לאשר מכירות נשק וייצוא ביטחוני לחונטה, אף שידעו כי יהודים רבים נחטפו, עונו והועלמו, וכי בכוחות הביטחון שירתו אנטישמים וניאו-נאצים רבים.

יצוין שלעתירה צורפו ראיות מוצקות לקשרים הביטחוניים של מדינת ישראל עם החונטה. מסמכים רשמיים של משרד החוץ הישראלי, כמו גם זה האמריקאי, מרוקנים מתוכן כל טענה ל״חשש״ מפגיעה ביחסי החוץ ובביטחון המדינה, אם ייחשפו המסמכים שאיתר משרד הביטחון.

העותרים סבורים כי בחלוף 43 שנים מההפיכה הרצחנית, הגיעה העת שמדינת ישראל תצטרף למדינות רבות אחרות ותחשוף את כל המידע הנמצא ברשותה בנושא זה.

הנשיא בולסנרו יבקר ביד ושם

רגע לפני הבחירות בישראל, נשיא ברזיל ואיש הימין הקיצוני ז׳איר בולסונרו יגיע לביקור בישראל אצל ידידו הקרוב בנימין נתניהו. שניהם שבו לאחרונה מביקור נוסף, אך לא משותף, אצל ידיד נפשם נשיא ארה״ב דונלד טראמפ.

לפי התכנון, בולסונרו יגיע ביום ראשון הקרוב (31.3) ויעזוב את ישראל חמישה ימים לפני הבחירות, ב-4 באפריל. זה יהיה אחד הביקורות הממלכתיים הארוכים של אורח רשמי בשנים האחרונות בישראל.

בולסונרו מביע שוב ושוב תמיכה בעינויים, בביטול השיטה הדמוקרטית, בפגיעה בזכויות הנשים ובאלימות כלפיהן, ברדיפות פוליטיות, במעצרים שרירותיים ואף בחיסול פיזי של להטב״ים, חברי מפלגות השמאל ונציגי עובדים. הוא גם מדבר בשבח הדיקטטורה הצבאית בארצו (1985-1964) שבין היתר קיימה ״קשרי עבודה קרובים״ עם החונטה הארגנטינית – בייחוד בכל הנוגע למעשי רצח, חטיפה ועינויים.

שתי משמרות מחאה יתקיימו בזמן הביקור של בולסונרו – האחת בכניסה ליד ושם והאחרת מול בית הנשיא. במהלכן תוצג תערוכה של צילומים מתקופת הדיקטטורה הצבאית ומכתבים רשמיים של נציגי מדינת ישראל שתמכו בה. פרטים נוספים על המחאות יתפרסמו באתר מק״י: www.maki.org.il.

75 שנה לשואת יהדות הונגריה

ב-19 במרס 1944, לפני 75 שנה, החלה שואת יהדות הונגריה. אז חיו ברחבי המדינה כ-800 אלף יהודים. כעבור שנה, בפברואר 1945, נותרו רק כ-120 אלף מהם בחיים. רובם חיו בעיר הבירה בודפשט.

בשונה ממרבית הקהילות היהודיות האחרות ברחבי אירופה, השמדת יהודי הונגריה לא ארכה תקופה ממושכת. היא החלה באמצע מרס 1944 עם כיבוש המדינה בידי הנאצים. תוך פחות מחודש ימים נצטוו היהודים לעזוב את דירותיהם. השלטון החדש קבע שיהודי בודפשט ייאלצו לעבור ל"בתים מסומנים" ברחבי העיר, בעוד היתר רוכזו בגטאות אזוריים.

הייתי אז כמעט בן 7. נסעתי עם אמי בחשמלית לבית הספר. כשעברנו ליד אחת מכיכרות העיר, ראיתי שני טנקים. לפני כן, ראיתי טנקים רק בסרטים. אמא פלטה בפנים מודאגות: "אוי, הגרמנים נכנסו".

הונגריה הייתה בעלת בריתה של גרמניה במלחמת העולם השנייה. צבאה נלחם שכם אל שכם עם הצבא הגרמני מול הצבא הסובייטי בחזית המזרחית. בראשית 1944, בעקבות אובדן עשרות אלפי חיילים, חדל הצבא ההונגרי מלהילחם בצבא האדום, הניח את נשקו והשאיר "חור" של 150 ק"מ בחזית הגרמנית.

הגרמנים, מצדם, הגיבו מיד בכיבוש ישיר של המדינה שהייתה בעלת בריתם ופירקו את צבאה מנשקו. את מיקלוש הורטי, המושל-הדיקטטור של הונגריה, שם המשטר הנאצי במעצר בית.

הורטי היה אנטישמי לא קטן, כמו רוב האליטה ההונגרית. בשנות שלטונו (1921 עד 1944) נחקקו בהונגריה לא מעט חוקים שהפלו את היהודים לרעה (למשל "נומרוס קלאוזוס", שקבע כי שיעור התלמידים היהודים במוסדות האקדמיים לא יוכל לעלות על שיעורם באוכלוסייה הכללית).

ולמרות זאת, כשהיטלר לחץ עליו למסור לידי הנאצים את האוכלוסייה היהודית במדינה, הוא סרב. הורטי איבד את כוחו והשפעתו עם השתלטות הצבא הגרמני על המדינה. הגרמנים יכולים היו לעשות ככל העולה על רוחם. אחד הצעדים הראשונים היה מימוש תכניתם לחסל את הקהילה היהודית בהונגריה.

בין אפריל לאוקטובר אותה שנה, רוכזה כל האוכלוסייה היהודית שחיה מחוץ לבודפשט בעשרות גטאות אזוריים. משם נשלחה להשמדה במחנות הריכוז בפולין. מדובר בחצי מיליון נפשות לערך – גברים, נשים וילדים. באוקטובר "חתך" הצבא האדום את קווי הרכבת שחיברו בין הונגריה לפולין, וכך מנע מיהודי בודפשט את גורל אחיהם מהפריפריה.

באוקטובר קרה דבר נוסף: הורטי, אף שהיה מחוסר כל כוח פוליטי והוחזק במעצר בית, הודיע בנאום לאומה, כי הונגריה מפסיקה להילחם, והכריז הפסקת אש עם בעלות הברית. זה קרה כאשר הצבא האדום כבר חצה את גבולה המזרחי של המדינה והחל מתקדם במהירות מערבה. תגובת הגרמנים לא איחרה להגיע: הם אסרו את הורטי, פיזרו את ממשלתו והעלו לשלטון את "מפלגת צלב החץ" – המקבילה ההונגרית של המפלגה הנאציונל-סוציאליסטית. כעבור שבוע הוקם גטו עבור יהודי בודפשט. חיו אז ברחבי הבירה כ-300 אלף יהודים, מפוזרים במאות "בתים מסומנים".

יהודים הוצאו מבתיהם והובלו לאורך רחובות העיר עם ידיהם מורמות מעלה. קהל רב, בחלקו אדיש ובחלקו מריע, צפה בהם מובלים. החיים בגטו היו, מטבע הדברים, קשים. רק מיעוט קטן מהנשים, בעיקר אמהות לתינוקות, הועברו ל"בתים מוגנים" תחת חסות הצלב האדום השווייצרי.

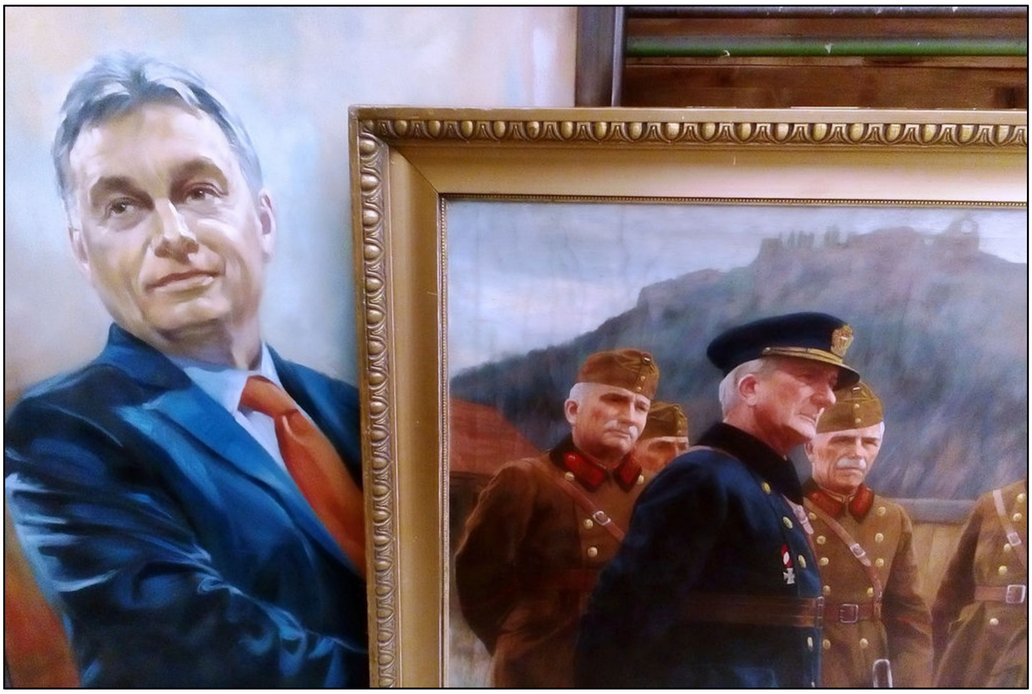

ויקטור אורבן ר"מ הונגריה (משמאל) והורטי, משת"פ נאצי הזוכה בתחייה מחודשת בהונגריה דהיום (ציור: פוליטיקה-בנדיטה)

בתוך הגטו לא התבצעו רציחות המוניות, אבל רבים מתו ממחלות, מרעב, או מרציחות שרירותיות של כנופיות "צלב החץ". בדצמבר הטיל הצבא האדום מצור על בודפשט והפגיז אותה. השלטון המרכזי התערער; כנופיות בריונים החלו להוציא קבוצות של יהודים מבתיהם, הצעידו אותם אל גדת נהר הדנובה וירו בהם על שפת המים. אלפים נרצחו כך.

בפברואר 1945 שיחרר הצבא האדום את העיר כולה, והסיר את איום המוות מעל יהודי הונגריה. כ-120 אלף יהודים שרדו: זה מה שנותר מהקהילה המפוארת של יהודי הונגריה, שמנתה שנה לפני כן כ-800 אלף אישה, איש וילד.

680 אלף יהודים רצחו הנאצים ומשתפי הפעולה בהונגריה. הם היו חלק מקורבנותיו של טירוף גזעני ולאומני שאחז בעם הגרמני, וגרר אחריו גם מבני העמים אותם כבשה גרמניה הנאצית באותן שנים אפלות. עלינו לזכור מה עלולות להיות תוצאותיו של טירוף כזה כשהוא אוחז בעם, נאור ככל שיהא.

יונתן פלד

מוחים על היחס המופקר לחיי פועלים

בעת סגירת הגיליון (רביעי) נמסר על מותה של פועלת בניין לאחר שנפלה ממנוף ברחוב מאיר יערי בתל אביב. ביום שישי שעבר הצטרף סגן ראש עיריית תל אביב-יפו, אסף הראל, לעשרות פעילי חד״ש שהפגינו במרכז העיר במחאה על קטל העובדים בענף הבנייה. הפעילים התמקמו סמוך לאתר בו נפל למותו שבוע קודם כן אבראהים נסים עבדו (19) מנצרת, כאשר התקין מזגן ברחוב דובנוב.

בשבוע שעבר נוספו עוד ארבעה ששילמו בנפשם למניין קורבנות הניצול הקפיטליסטי. עובד בניין, אזרח מולדובה בן 35, שנהרג בחריש, היה ההרוג ה-19 בתאונות עבודה לשנת 2019, וההרוג התשיעי בתאונות בענף הבניין מתחילת השנה.

באותו שבוע נפלו בחריש אל מותם דאמן ג׳ול ג׳מאל טאטור וחברו אמין נאצר בסול. הם נפלו מגובה שבעה מטרים מפיגום שקרס באתר ״סביוני חריש״ של חברת ש.שטרית. שני ההרוגים היו תושבי הכפר ריינה שבגליל. בכפר נערכה שביתת מחאה בת יום אחד בתגובה. פעילי חד״ש ומק״י ערכו משמרת מחאה גם באתרי הבנייה בחריש בהם נהרגו הפועלים. באותו שבוע נפל למותו גם פאהד יוסף מחסן גנימאת, בן 38 ותושב העיירה צוריף שליד חברון שבשטחים הפלסטיניים הכבושים. הוא עבד באזור התעשייה נתיבות.

הקטל בענף הבניין אינו מכת גורל, אלא תוצר של הפקרות נפשעת של הממשלה ובעיקר של משרד העבודה, ושל זלזול בחיי העובדים. הממשלה אינה נוקפת אצבע כדי לאכוף את חוקי הבטיחות, אינה מוסיפה תקנים לפיקוח על אתרי בנייה ואינה מענישה את הקבלנים הגדולים שמתעשרים על חשבון חיי הפועלים. גם את יישום ההסכם שחתמה ההסתדרות עם האוצר בנובמבר 2018 לגבי הרחבת תקנות ותקני הבטיחות, מעכבת ממשלת נתניהו.

עודה: ״החלטות על המזה״ת לא מקבלים חד-צדדית ובטוויטר״

נשיא ארה״ב דונלד טראמפ חתם השבוע (25.3) על צו להכרה בריבונות ישראל ברמת הגולן. החתימה נעשתה בבית הלבן בנוכחות ראש הממשלה בנימין נתניהו.

ח״כ עאידה תומא-סולימאן (חד״ש-תע״ל) מסרה בתגובה: ״טראמפ מנסה להושיע את נתניהו מהמצוקות בהן הוא נתון בניסיון להשאירו בכס השלטון. הכרה אמריקאית בריבונות הישראלית על רמת הגולן הכבושה היא חלק בלתי נפרד מעסקת המאה שזומם טראמפ עם המשטרים הערבים הריאקציוניים: הנצחת השליטה הישראלית והאמריקאית במזרח התיכון וסיכול ממוקד של הסוגיה הפלסטינית וצירי ההתנגדות. בגולן יש אלפי אזרחים סורים, העומדים איתנים נגד כל ניסיונות הישראליזציה והנורמליזציה, ושום הכרה לא תשנה זאת״.

ראש רשימת חד״ש-תע״ל, חבר הכנסת איימן עודה, הוסיף כי ״החלטות על עתיד המזרח התיכון לא עושים חד-צדדית, ובטח לא בטוויטר״.

חד״ש: חוגי בית

חוג בית בהשתתפות ד״ר **עופר כסיף**

יום א׳, 31 במרס, 20:00, רחוב המעגל 6, גבעתיים

מפגש עם ד״ר **עופר כסיף** וג׳**אבר עסאקלה**

יום ד׳, 3 באפריל, 20:00, אוניברסיטת תל אביב

אירוע בהשתתפות ח״כ **עאידה תומא-סלימאן** וח״כ **דב חנין**

יום ו׳, 5 באפריל, 13:00, ת״א (מיקום יימסר בהמשך)

כנס פעילים לסיום הקמפיין ולהיערכות ליום הבחירות

מוצ״ש, 6 באפריל, 19:00, אחד העם 70, ת״א

אירועי יום האדמה

הצעדה המרכזית: **שבת, 30 במרס, 16:00, ליד האנדרטה סכנין**

הפגנה בטנטור: **שישי, 29 במרס, 15:00, ליד השוק בטנטור**

יום האדמה בנגב: **יום א׳, 31 במרס, 17:00, צומת להבים**

יום האדמה באום אל-פחם: **שישי, 29 במרס, 15:00, אדמות דוחא**

מועדון קולנוע בגדה השמאלית

יצורים בוערים - ג׳ק סמית

1963, ארה״ב (אנגלית; כתוביות באנגלית)

מוצ״ש, 30 במרס, 20:00, אחד העם 70, תל אביב

תשדירי הבחירות

ישודרו בכאן11 מדי יום ב-17:30; בערוץ 12 (בימים ראשון, שני ורביעי ב-23:10; ובימים שלישי וחמישי ב-23:30); ובערוץ 13 (בימים ראשון, שני ורביעי ב-23:30, ובימים שלישי וחמישי ב-23:10).

ת״ד 26205, ת״א 6126102, טל׳ 03-6293944, פקס 03-6297263, info@maki.org.il

אתר מק״י : www.maki.org.il , אתר חד״ש : www.hadash.org.il